

intervali

Nataša Muševič . Dot

23. avgust – 5. september

Zvočna instalacija *Intervali* je prvo samostojno delo intermedijske umetnice Nataše Muševič – Dot in sega v polje raziskovanja pojavnosti naravno prisotnih intervalov v našem vesolju. Osrednji del instalacije so sferični objekti, ki krožijo okoli osrednje osi, poganja pa jih zvok – njihovi lastni resonančni toni.

Instalacija je zvočno-fizična ponazoritev zaporedja intervalov, katerih razmerja izhajajo iz empiričnih znanstvenih podatkov in znanstvenih meritev. Umetnica je v iskanju harmonije primerjala naravne intervale frekvenc kroženja elektronov z razmerji frekvenc planetov znotraj našega osončja. Ta razmerja so bila kasneje prenesena v slušno polje, pri čemer so ohranila medsebojna razmerja in lastno harmonijo.

Koncept projekta izhaja iz fizikalne teorije dualnosti valov in delcev (*Wave–particle duality Theory*), ki pojasnjuje frekvenčno lastnost materije na atomski ravni in jo adaptira na gledalca vidno skalo. S tem avtorica izpostavlja vprašanje ločnice med materijo in valovi ter obiskovalcu v razmislek ponuja vprašanje: ali je krožeča sfera resnično materialna ali zgolj zvočna frekvenca? Je svet okoli nas res fizično dojemljiv ali nas obkrožajo samo različne oblike valovanja?

Pojem harmonije je, podobno kot jezik, kulturnega izvora in se prenaša iz roda v rod. Zahodni svet prepoznava raznolik razpon glasbenih harmonij, vključno s standardnima mol in dur sekvencama. Enako harmonično raznovrstnost poznajo na vzhodu, kjer si intervali sledijo v četrtinskem zaporedju, in ne zgolj v poltonih, kot je v navadi v zahodni glasbi tradiciji.

Mogoče je torej trditi, da je harmonija pomemben del kulture, pa vendar – kje iskati izvor naravno prisotnih čustev, izraženih v določenem sozvočju melodij? Je razumevanje teh harmoničnih intervalov kot naravnih sploh mogoče? Ali obstaja naravna pot za razlago intervalov, ki tvorijo harmonije? Od kod glasbeniku občutek za te intervale?

Intervali so poskus odkrivanja svojevrstne relativnosti v harmoniji, ki tvori naravo okoli nas, njen obstoj pa je izpeljan iz empiričnih meritev in znanstvenih raziskav. Mnoge človeštvu poznane konstante same po sebi težijo k periodičnem ponavljanju nekaterih vrednosti znotraj opazovanih in preučevanih sistemov, nekatere pa so vezane izključno na določene sile in fizikalne teorije, ki pojasnjujejo njihove izvore (npr. G = gravitacijska konstanta), in zato ne veljajo za vse fizikalne pojave (npr. svet kvantne fizike). Seveda pa obstajajo tudi konstante, ki so v svojem bistvu popolnoma matematične (npr. $\pi = 3,14$), torej se ne navezujejo na določeno fizikalno skalo ali teorijo. In medtem, ko se fizika nagiba k subjektivnosti, matematika teži k širšem, univerzalnejšem in objektivnejšem opisovanju naravne in njenih pojavov.

Konceptualni proces nastajanja instalacije je bil osnovan na testiranju empirično zbranih podatkov in fizikalnih meritvah znotraj posameznih eksperimentov ter njihovi pretvorbi v matematični svet. Ravno ta transformacija je temeljni koncept projekta Intervali – subjektivna harmonija, ki je v kulturi zahodnega sveta definirana kot splošno sprejeta norma (mol in dur), je v odnosu do objektivne harmonije (glasbena kompozicija) problematična do iste mere, kot je v fiziki sporen obstoj objektivnih fizikalnih teorij.

Želja po odkritju popolne harmonije že stoletja vznemirja mnoge ljudi po svetu. In medtem, ko vsako novo znanstveno spoznanje o harmoniji odkriva svež pogled na svet, nas avtorica s projektom Intervali sooča z še eno tovrstno intenco po popolnosti.

Besedilo je izvelek avtoričine obširnejše študije projekta. V celoti je objavljeno na spletni strani www.projectintervals.wordpress.com.

Nataša Muševič – Dot je producentka elektronske glasbe, skladateljica, pevka, performerka in multimedijaska umetnica. Leta 2008 je doštudirala smer BA Honours of Recording Arts na School of Audio Engineering v Londonu. Je soustanoviteljica neodvisne glasbene založbe Imminent Recordings, in ustanoviteljica svoje lastne založbe Read Write Music. Njeno delo se v zadnjih letih vse bolj nagiba tudi k raziskovalnim umetniškim praksam, kot soustvarjalka večmedijskih projektov je sodelovala pri projektih Magnetna Matrica (M. Batista in B. Šaletič), Sonične Skulpture (dr. S. Lumbar, M. Batista, B. Čadež) in Sonosthesia 3.1 (Octex). Projekt Intervali je njeno prvo samostojno intermedijsko delo, v katerem se izraža avtoričino zanimanje po nadaljnjem raziskovanju zvočnih pojavov.

Zahvala: Maja in Igor Muševič, Igor Križanovskij, Jaša Bizjak, Marko Batista, Darko Brlek, Alenka Banovec, Željko Pelicon, Marko Peljhan, Pajo, Adam Muzafirovič, Dominik Mahnič, Brane Filipič, Maja Kocjan, Gašper Premože, Andraž Tarman, Boris Petovar, Primož Žagar, Peter Kolobarič, Slavko Glamočanin, Tjaša Flis, Blaž Remškar, Srđan Prodanovič, Aleksandar Pejić, Žiga Kranjec, Boris Šaletič, Matija Praznik, Jernej Černologar in vsem ostalim, ki ste verjeli, da je mogoče.

ZAVOD PROJEKT ATOL

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO